

การปรับตัวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
Adaptation of Small and Medium Enterprises (SMEs) affected by the
outbreak of the novel Coronavirus infection disease 2019

รุ่งอรุณ กระแสร์สินธุ์¹, วิษณุ เพ็ชรไทย², พีรยา เศรษฐพัฒน์³ และ ไกลรุ่ง กระแสร์สินธุ์⁴
Rungarun Khasasin¹, Wisanu Petchthai², Peeraya Setthapat³ and Kairung Khasasin⁴

^{1,2,3}คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

⁴คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยปทุมธานี

^{1,2,3}Faculty of Business Administration Thai-Nichi Institute of Technology, Thailand

⁴Faculty of Business Administration and Accounting Pathumthani University, Thailand

E-mail: ¹rungarun@tni.ac.th; ²wisanu@tni.ac.th; ³Peeraya@tni.ac.th; ⁴kairung2011@yahoo.com

Received May 24, 2022; Revised June 29, 2022; Accepted July 6, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้ทฤษฎีการปรับตัวของรอยเป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัย คือกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำนวน 250 คน ใช้วิธีคัดเลือกตัวอย่างที่ใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ Independent Sample t-test และ One-Way ANOVA (F-test) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Person Correlation) ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรที่สามารถทำนายความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือ ศักยภาพในการปรับตัวด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (X_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.002 หมายความว่า หากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีศักยภาพในการปรับตัวด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (X_3) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีผลทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีการปรับตัวเพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มขึ้น 1.002 หน่วย

คำสำคัญ: การปรับตัว; ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม; โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Abstract

This article aims to study the adaptation potential of Small and Medium Enterprises (SMEs) to cope with the situation of the novel Coronavirus infection disease 2019. The research model is quantitative research, using Roy's adaptation theory as a research framework and the research area in Bangkok. A sample group consisted of 250 Small and Medium Enterprises (SMEs) using probability sampling. The research tool is a questionnaire analyzing data using descriptive statistics such as percentage, frequency, mean, standard deviation and inferential statistical analysis including Independent Sample (T-test) and One-Way ANOVA (F-test), and Person Correlation. The results of the research found that variables that are positively correlated with variables that can predict opinions about the business entrepreneurs' adaptation to cope with the situation of the novel Coronavirus infection disease 2019 is the adjustment in information and communication technology (X_3) was statistically significant at the 0.05 with a coefficient of 1.002, which means that if businesses (SMEs) have the potential to adjust increased by 1 unit of information and communication technology (X_3), they will adjust to cope with the situation of the novel Coronavirus infection disease 2019 increased by 1.002 units.

Keyword: Adaptation; Small and Medium Enterprises (SMEs); The Novel Coronavirus Infection Disease 2019

บทนำ

สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นได้ส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้างไม่ว่าจะประกอบอาชีพใดหรืออยู่ในธุรกิจประเภทใด ทุกอาชีพและทุกธุรกิจได้รับผลกระทบกันถ้วนหน้า ทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลกระทบทางเศรษฐกิจของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือรายได้หดหายไม่ทันตั้งตัวและส่งผลกระทบต่อทุกกลุ่ม (อาชนัน เกาะโพบูลย์และ เพ็ชรชรินทร์ วงศ์เจริญ, 2563) สำหรับในประเทศไทยโดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครนั้นได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมถึงได้รับผลกระทบจากมาตรการล็อกดาวน์ของรัฐบาลทำให้การดำเนินธุรกิจหรือธุรกรรมต่าง ๆ ของภาคธุรกิจในพื้นที่กรุงเทพมหานครนั้นต้องหยุดชะงัก ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจในพื้นที่กรุงเทพมหานครตั้งแต่การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในปี 2563 หดตัวถึงร้อยละ 8.10 ไตรมาสที่ 2 ปี 2563 หดตัวร้อยละ 11 และในไตรมาสที่ 3 และ 4 ในปี 2563 หดตัวร้อยละ 9.82 ตามลำดับ (ยงยุทธ แฉล้มวงษ์, สมชัย จิตสุชนและเกศินี ธารีสังข์, 2563)

ธุรกิจ SMEs คือธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก เป็นคำย่อมาจากภาษาอังกฤษคือ Small and Medium Enterprise: SMEs ส่วนคำที่ใช้กันอย่างเป็นทางการของภาษาไทย คือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ เรียกอีกอย่างว่าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ลักษณะของกิจการจะเป็นประเภทกิจการที่ผลิตสินค้า การให้บริการ กิจการค้าส่ง และ กิจการค้าปลีก เมื่อพิจารณาว่ากิจการใดเป็นกิจการขนาด

กลางและขนาดเล็กจะพิจารณาตามจำนวนการจ้างงาน จำนวนสินทรัพย์ถาวร และจำนวนทุนจดทะเบียน (ณัฐพศุทธิ์ ภัทธีราสินสิริ และ กิตติศักดิ์ อังคะนาวิณ, 2561)

สำหรับในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครนั้นมีผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs มากกว่า 500,000 รายที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับผลกระทบที่ผู้ประกอบการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครได้รับผลกระทบนั้น ได้แก่ ยอดขายหรือรายได้ที่ลดลง การขาดสภาพคล่องทางการเงินของธุรกิจ เป็นต้น และนับตั้งแต่ต้นปี 2563 ที่เกิดการระบาดในระลอกแรกเรื่อยมาจนถึงกลางปี 2564 ที่เกิดการระบาดมากที่สุด จนทำให้หน่วยงานภาครัฐต้องออกมาตรการมากมายรองรับให้กับผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ทั้งการกระตุ้นให้ฉีดวัคซีนให้กับผู้ประกอบการธุรกิจต่าง ๆ และลูกค้า การออกโครงการต่าง ๆ อาทิ เช่น โครงการคนละครึ่ง โครงการเราชนะ โครงการช้อปดีมีคืน โครงการเราเที่ยวด้วยกัน โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าโครงการต่าง ๆ ล้วนช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจต่าง ๆ รวมถึงผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs เองก็ต้องมีกลยุทธ์ที่จะทำให้ธุรกิจของตนเองอยู่รอดในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 อาทิเช่น กลยุทธ์การปรับตัวเพื่อความอยู่รอด หรือ กลยุทธ์ทางการตลาดต่าง ๆ เป็นต้น

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการปรับตัวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อเตรียมความพร้อมต่อต้านศักยภาพของผู้ประกอบการ หลังสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หดไปหรือลดน้อยลงและเพื่อให้ผู้ประกอบการ SME ได้กลับมาฟื้นตัวและเติบโตในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน 1 ปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการตลาด

สมมติฐาน 2 ปัจจัยส่วนบุคคล ที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การทบทวนวรรณกรรม

1. ทฤษฎีการปรับตัว

ทฤษฎีการปรับตัวที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีต้นกำเนิด จากสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นการอธิบายถึงพฤติกรรมที่ช่วยให้สิ่งมีชีวิตสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมได้ต่อมาทฤษฎีการปรับตัวถูกนำมาประยุกต์ใช้ในศาสตร์อื่น ๆ เช่น การแพทย์ การศึกษา เศรษฐศาสตร์รวมถึงการบริหารธุรกิจด้วย ซึ่งทฤษฎีการปรับตัวที่เป็นที่รู้จักมากที่สุด คือ ทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy, 1976) ที่เสนอรูปแบบการปรับตัวไว้ 4 แบบด้วยกัน คือ

1. การปรับตัวด้านร่างกาย (Physiologic mode) เป็นรูปแบบความต้องการพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต ได้แก่ อากาศ น้ำ สารอาหาร กิจกรรม การพักผ่อนนอนหลับ รวมถึงการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย

2. การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ (Self concept mode) เป็นการผสมผสานความรู้สึก ความเชื่อเกี่ยวกับตนเองทั้งด้านภาพลักษณ์ ความคิด บุคลิกภาพ จิตวิญญาณ ความเชื่อรวมถึงศาสนา

3. การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ (The role function mode) บทบาทหน้าที่ของบุคคล แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ บทบาทปฐมภูมิ (Primary role) เช่น บทบาททางเพศ ต่อมาคือ บทบาททุติยภูมิ (Secondary role) เป็นบทบาททางสังคมของบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทปฐมภูมิ เช่น บทบาทการเป็นมารดา บทบาทการเป็นครู บทบาทการเป็นลูกที่ดี บทบาทเหล่านี้บุคคลต้องทำหน้าที่ตามบทบาทตลอดเวลา และสุดท้ายคือ บทบาทตติยภูมิ (Tertiary role) เป็นบทบาทชั่วคราวที่เกิดขึ้นในบางช่วงของชีวิตที่บุคคลต้องทำหน้าที่ตามบทบาทนั้น เช่น การดำรงบทบาทของนายกรัฐมนตรี การดำรงบทบาทประธานศาล เป็นต้น

4. การปรับตัวด้านการพึ่งพาอาศัย (Interdependence mode) การปรับตัวด้านนี้ ให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การให้ความสำคัญกับสัมพันธ์ภาพ ซึ่งเป็นไปตามบริบททางสังคมของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลเอง กลุ่มของบุคคล และสังคม

จากทฤษฎีการปรับตัวของรอยนี้ แสดงให้เห็นว่า เมื่อมีสิ่งเร้ากระทบต่อบุคคล บุคคลย่อมมีการปรับตัวโดย แสดงพฤติกรรมที่ทำให้ตนเองอยู่รอดได้ในทางธุรกิจก็เช่นกัน เมื่อสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปผู้ประกอบการธุรกิจ SME จะต้องมีการปรับตัวเพื่อให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้

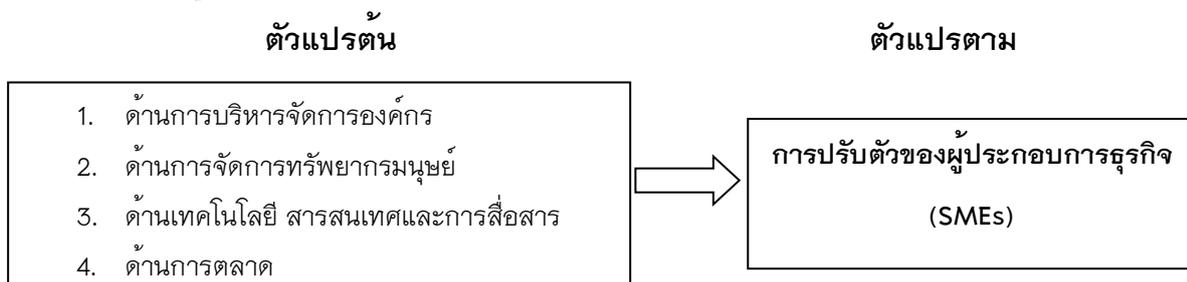
2. สถานะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด 2019

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้เริ่มต้นเมื่อปลายปี พ.ศ. 2562 และลุกลามไปทั่วโลก สร้างความหวาดกลัวและส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สังคมและเศรษฐกิจของประชากร และ เมื่อต้นเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 มีการระบาดใหญ่ (pandemic) ซึ่งเป็นการติดเชื้อทั่วโลกอย่างรวดเร็ว ตามประกาศขององค์การอนามัยโลก เมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2563 (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2563ก) จากสถิติเมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2563 ประชากรทั่วโลกมีผู้ติดเชื้อ 1,982,939 คน และตาย 126,761 คน โดย 5 ลำดับแรกของประเทศที่มีผู้ติดเชื้อสูงสุด ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา (609,516 คน) เป็นอันดับหนึ่ง ตามด้วยสเปน (174,060 คน) อิตาลี (162,488 คน) เยอรมัน

(132,362 คน) และฝรั่งเศส (131,362 คน) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณา 5 ลำดับแรกของประเทศที่มีจำนวนผู้เสียชีวิตมากที่สุด ได้แก่ สหรัฐอเมริกา (26,057 คน) อิตาลี (21,067 คน) สเปน (18,255 คน) ฝรั่งเศส (15,750 คน) และ สหราชอาณาจักร (12,129 คน) ตามลำดับ (Dong, Du, & Gardner, 2020) แต่สำหรับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รอบแรกในประเทศไทย พบผู้ป่วยต้องสงสัยรายแรกเมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2563 เป็นนักท่องเที่ยวหญิงชาวจีนอายุ 74 ปี ซึ่งเดินทางมาถึงกรุงเทพมหานคร โดยเที่ยวบินจากนครอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2563ก) ส่วนการระบอบรอบที่ 2 ในประเทศไทยนั้น เริ่มช่วงปลายเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 โดยพบหญิงไทย อายุ 67 ปี อาชีพค้าขายที่ตลาดกลางกุ้ง ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ติดเชื้อโดยไม่มีประวัติการเดินทางออกนอกประเทศ ซึ่งคาดว่าเป็นการติดเชื้อจากแรงงานชาวจีนมาในตลาดกุ้ง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีแรงงานชาวจีนมาอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น การระบอบรอบที่ 2 นี้มีความแตกต่างจากการระบาดระลอกแรกในหลายด้าน เช่น จำนวนผู้ติดเชื้อมีจำนวนมากกว่า มีการกระจายไปหลายจังหวัด ทำให้คาดว่า การระบอบรอบที่ 2 คงไม่หมดไปอย่างรวดเร็วเหมือนรอบแรก (สุรัชย์ โชคครรชิตไชย, 2563) และเริ่มมีสัญญาณว่ากำลังจะเกิดการแพร่ระบาดในระลอกที่ 3 เมื่อช่วงสิ้นเดือนมีนาคม 2564 ซึ่งเกิดจากคลัสเตอร์สถานบันเทิงย่านสุขุมวิท ทองหล่อ เชื้อได้กระจายไปในหลายวงการ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ที่ชอบเที่ยวกลางคืน ศิลปิน นักแสดง ผู้บริหารระดับสูงในแวดวงการเมืองและเอกชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) สำหรับพื้นที่วิจัย คือกรุงเทพมหานคร ประชากร คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนอน (Cochran, 1977) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำนวน 250 ราย ใช้วิธีการเลือกหน่วยตัวอย่างที่ใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยเครื่องมือที่

ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม โดยได้พัฒนาแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยทำการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหาให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item-Objective Congruence : IOC) มีค่าเท่ากับ 0.86 และได้ตรวจสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) จากการเก็บข้อมูลจำนวน 30 ราย ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น ด้วยสัมประสิทธิ์ของครอนบาคอัลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.90 ซึ่งมีความน่าเชื่อถือที่สูง (Cronbach, 1990) รวบรวมข้อมูลโดยใช้ google form รวมทั้งการไปเก็บจากผู้ประกอบการโดยตรง ระหว่างเดือน มกราคม ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 นำข้อมูลเชิงปริมาณ มาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ Independent Sample t-test และ One-Way ANOVA (F-test) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Person Correlation)

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอเป็นภาพรวม และขอสรุปการวิจัยที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยเรียงลำดับหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 คน จำแนกตามเพศ พบว่า เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 163 คน ร้อยละ 65.2 รองลงมาเพศชาย จำนวน 87 คน ร้อยละ 34.8 จำแนกตามอายุ พบว่า อายุอยู่ในช่วง 40-59 ปีมากที่สุด จำนวน 142 คน ร้อยละ 56.8 รองลงมาช่วงอายุ 20-39 ปี จำนวน 76 คน ร้อยละ 30.4 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 175 คน ร้อยละ 70.0 รองลงมาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 54 คน ร้อยละ 21.6 จำแนกตามอายุของกิจการพบว่า อายุของกิจการอยู่ในช่วง 5-10 ปี มากที่สุด จำนวน 143 คน ร้อยละ 57.2 รองลงมาอายุของกิจการอยู่ในช่วง 10-15 ปี จำนวน 55 คน ร้อยละ 22.0 จำแนกตามประเภทของกิจการ เป็นกิจการให้บริการมากที่สุด จำนวน 104 คน ร้อยละ 41.6 รองลงมาเป็นกิจการผลิตสินค้า จำนวน 88 คน ร้อยละ 35.2 จำแนกตามจำนวนบุคลากร จำนวนบุคลากรอยู่ในช่วง 10-15 คน มากที่สุด จำนวน 106 คน ร้อยละ 42.4 รองลงมาเป็นจำนวนบุคลากรอยู่ในช่วง 5-10 คน จำนวน 78 คน ร้อยละ 31.2

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการตลาด

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) โดยภาพรวม พบว่า ทักษะที่มีต่อ

ศักยภาพในการปรับตัว (\bar{X} = 3.90) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยด้านการตลาดมีอิทธิพลต่อศักยภาพในการปรับตัวมากที่สุด (\bar{X} = 4.15) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการองค์กร (\bar{X} = 4.01) อยู่ในระดับมาก ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (\bar{X} = 3.84) อยู่ในระดับมาก และด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (\bar{X} = 3.60) อยู่ในระดับมาก แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพในการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ

ธุรกิจ n=250			
ศักยภาพในการปรับตัว	Mean	S.D.	ระดับศักยภาพ
ด้านการบริหารจัดการองค์กร	4.01	.40	มาก
ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์	3.60	.37	มาก
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.84	.55	มาก
ด้านการตลาด	4.15	.64	มาก
ภาพรวม	3.90	.89	มาก

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs)

n=250			
การปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs)	Mean	S.D.	ระดับศักยภาพ
1. ผู้ประกอบการธุรกิจ SME ให้ความสำคัญกับลูกค้า	4.24	.73	มาก
2. การสร้างความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์	3.77	.88	มาก
3. รูปแบบการให้บริการกับลูกค้ามีความหลากหลาย	3.75	.83	มาก
4. ช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม	3.74	.88	มาก
5. มีการปรับตัวทุกรูปแบบเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ	3.85	.93	มาก
6. ผู้ประกอบการธุรกิจ SME มีความสามารถในการปรับตัว	4.07	.94	มาก
ภาพรวม	3.90	.89	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) โดยภาพรวม จะมีอิทธิพลเป็นอย่างมาก (\bar{X} = 3.90) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า 3 อันดับแรกที่มีผู้ให้ความเห็นมากที่สุดได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ให้ความสำคัญกับลูกค้าเป็นอย่างมาก (\bar{X} = 4.24) อยู่ในระดับมาก รองลงมาผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs มีความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของ

ไวรัสโคโรนา 2019 (\bar{X} = 4.07) อยู่ในระดับมาก และมีการปรับตัวทุกรูปแบบเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ (\bar{X} = 3.85) อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการตลาด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อายุของกิจการ ประเภทของกิจการ และจำนวนบุคลากร

สมมติฐาน 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อายุของกิจการ ประเภทของกิจการ และจำนวนบุคลากร ที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ ด้านการตลาด

สมมติฐาน 2 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อายุของกิจการ ประเภทของกิจการ และจำนวนบุคลากร ที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019)

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) แต่ละด้าน และการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อายุของกิจการ ประเภทของกิจการ และจำนวนบุคลากร

ตัวแปรตาม ตัวแปรต้น	ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปรับตัว ของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) แต่ละด้าน				มุมมองเกี่ยวกับการปรับตัว ของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs)
	ด้านการบริหาร จัดการองค์กร	ด้านการจัดการ ทรัพยากรมนุษย์	ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	ด้าน การตลาด	
เพศ	.915	.001*	.337	.794	.313
อายุ	.529	.849	.004*	.157	.001*
ระดับการศึกษา	.144	.508	.086	.260	.006*
รายได้เฉลี่ย	.339	.086	.139	.422	.036*
อายุของกิจการ	.835	.034*	.008*	.068	.014*
ประเภทของกิจการ	.045*	.115	.005*	.684	.026*
จำนวนบุคลากร	.779	.354	.159	.543	.324

* คือ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 3 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน 1 ได้ดังนี้

- ตัวแปรเพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

- ตัวแปรอายุที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

- ตัวแปรอายุของกิจการที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

- ตัวแปรประเภทของกิจการที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) ด้านการบริหารจัดการองค์กร และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน 2 ได้ดังนี้

- ตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ย อายุของกิจการ และประเภทของกิจการ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 6 การศึกษาความสัมพันธ์ภายในองค์ประกอบของศักยภาพในการปรับตัว ผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ภายในองค์ประกอบของศักยภาพในการปรับตัว

ศักยภาพในการปรับตัว	ด้านการบริหาร	ด้านการจัดการองค์กร	ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ด้านการตลาด
ด้านการบริหารจัดการองค์กร	1	.146*	.056	-.100
ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์		1	-.101	-.056
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร			1	.116
ด้านการตลาด				1

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

จากตารางที่ 4 แสดงค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Person Correlation) ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ภายในองค์ประกอบของศักยภาพในการปรับตัว โดยพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการองค์กร มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปรับตัว และการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) ผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า

ตารางที่ 5 ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-Value
Regression	75.540	4	18.885	802.337	.000
Residual	5.767	245	.024		
Total	81.307	249			

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ศักยภาพในการปรับตัว 4 ด้าน มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) ของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์การปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019)

ตัวแปร	B	SE	t	Sig.
คงที่	.053	.069	.774	.440
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (X ₃)	1.002	.018	56.486*	.000

r = .963 Adjusted R² = .928
R² = .928 SE = 0.154

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) คือ ศักยภาพในการปรับตัวด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (X₃) ซึ่งสามารถทำนายความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) ได้ร้อยละ 92.8 (adjusted R² = .928) ผู้วิจัยจึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวทำนายมาเขียนเป็นสมการทำนาย ได้ดังสมการ $Y = 1.002 X_3$

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรที่สามารถทำนายความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) คือ ศักยภาพในการปรับตัวด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (X₃) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.002 ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า

หากผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) มีศักยภาพในการปรับตัวด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (X_3) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีผลทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) มีการปรับตัวเพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) เพิ่มขึ้น 1.002 หน่วย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) พบว่า ทักษะที่มีต่อศักยภาพในการปรับตัวภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการตลาดมีอิทธิพลต่อศักยภาพในการปรับตัวมากที่สุด รองลงมาปัจจัยด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร และด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศลิษา รกรากทอง และ คณะ (2564) ที่ศึกษาเรื่องการปรับตัวของธุรกิจคาเฟ่ร้าน 111 Social Club เพื่อรองรับสถานการณ์โควิด-19 ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ในช่วงสถานการณ์ลึกลับดาวน์ สภาพทั่วไปและปัญหาการประกอบธุรกิจมีได้แก่ ปัญหาลูกค้า รายได้ ผลิตภัณฑ์ กระบวนการให้บริการ และบุคลากร สำหรับการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจคาเฟ่ พบว่า มีการลดต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร โดยลดต้นทุนในด้านวัตถุดิบในการประกอบอาหาร ปรับลดรายการอาหาร วางแผนการจัดการขนมที่ร้านผลิต เพิ่มมาตรการเพื่อรักษาความปลอดภัยของพนักงาน และลูกค้าภายในร้านตามที่รัฐบาลกำหนดช่วงหลังสถานการณ์คล้ายลึกลับดาวน์ พบว่า สภาพทั่วไปและปัญหาการประกอบธุรกิจมีดังนี้ กระบวนการให้บริการ และ บุคลากร สำหรับการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจคาเฟ่ พบว่า เพิ่มจำนวนพนักงานขยายพื้นที่รองรับลูกค้า แบ่งหน้าที่พนักงานอย่างชัดเจน รักษาระยะห่างทางสังคม ใช้แอปพลิเคชันไทยชนะ มีอุปกรณ์ตรวจวัดอุณหภูมิและแอลกอฮอล์ และจัดคิวในการให้บริการ และผู้ประกอบการมีการเพิ่มช่องทางในการโฆษณา

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์ดีดา ศิริภัทรโสภณ (2563) ที่ศึกษาเรื่องโรคระบาดไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) : ผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยและกลยุทธ์ในการฟื้นฟูกิจการ พบว่า วิกฤติที่เกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดของไวรัสสายพันธุ์ใหม่ที่กำลังเกิดขึ้นลุกลามไปทั่วภูมิภาคของโลกอยู่ในขณะนี้ได้ส่งผลกระทบต่อเสียหายเป็นวงกว้างของระบบเศรษฐกิจและสังคมของนานาประเทศทั่วโลก สำหรับเศรษฐกิจไทยคาดว่าได้รับผลกระทบสูงที่สุดในภูมิภาคอาเซียน เนื่องจากปัจจัยหลักมาจากการที่ไทยพึ่งพาเศรษฐกิจภายนอกประเทศโดยเฉพาะด้านการส่งออกและการท่องเที่ยวในระดับที่ค่อนข้างสูงมาก และยังคงรวมถึง

นโยบายและมาตรการของรัฐบาลในการควบคุมสถานการณ์โควิดอย่างเข้มงวด ทำให้ธุรกิจจำนวนมากต้องปิดกิจการไป เนื่องจากเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีสภาพคล่องไม่เพียงพอในการหล่อเลี้ยงพนักงานและธุรกิจได้และบางกลุ่มอาจต้องเผชิญปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและความช่วยเหลือจากภาครัฐได้ยาก ก็ต้องเลิกกิจการและหายจากไปจากวงจรธุรกิจ ระยะเวลาจากนี้เป็นต้นไป จึงเป็นเวลาที่ทำทนายอย่างมากสำหรับภาคธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะต้องปรับตัวเข้าสู่วิถีการทำธุรกิจใหม่แล้ว ยังต้องมองหาช่องทางหรือรูปแบบของธุรกิจใหม่ ๆ เพื่อเตรียมพร้อมรับความเสี่ยงหากต้องเผชิญโรคนี้ไปอีกหลายปี นับจากนี้ตามที่มีมาตรการไว้และไม่ใช้แต่เพียงผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเท่านั้นที่ต้องปรับตัว แม้แต่ผู้ประกอบการเองก็ต้องมีการปรับตัวด้วยเช่นกันในการเรียนรู้การใช้ชีวิตในรูปแบบใหม่ที่จำเป็นต้องพึ่งพาเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น และเพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศไทย กลับมาได้เร็วที่สุด จำเป็นต้องอาศัยการช่วยเหลือจากภาครัฐ ผู้ประกอบการที่สามารถการปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และผู้ประกอบการที่ยังคงมีกำลังซื้อ ทั้งนี้ภาครัฐจำเป็นต้องออกแบบกลไกการใช้จ่ายเงินเพื่อฟื้นฟูภาคส่วนต่าง ๆ ของประเทศให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อให้ธุรกิจกลับมาอยู่รอดได้ต่อไป และให้ระบบเศรษฐกิจของไทยดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนในที่สุด

สมมติฐาน 2 ปัจจัยส่วนบุคคล ที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-2019) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาพร ดีสุขแสง และ พนมสิทธิ์ สอนประจักษ์ (2564) ที่ศึกษาเรื่องการปรับตัวของร้านอาหารริมบาทวิถี (STREET FOOD) ช่วงสถานการณ์โควิด-19 ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า 1) การแบ่งส่วนการตลาดส่วนใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณถนนอาร์ักษ์ เป็นลูกค้าประจำ และซื้อวัตถุดิบโดยตรงจากร้านค้า 2) ข้อมูลสถานประกอบการส่วนใหญ่ เป็นอาหารตามสั่ง นั่งทานที่ร้าน ยอดขายน้อยลง และมีแนวโน้มทรงตัว 3) การรับรู้ข่าวสารโควิด-19 โดยรวม อยู่ในระดับมาก 4) ปัจจัย สถานการณ์ภายนอกโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และ 5) การปรับตัวของร้านอาหารริมบาทวิถีโดยรวม อยู่ในระดับน้อย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1) การรับรู้ข่าวสารโควิด-19 มีผลต่อการปรับตัวของร้านอาหารริมบาทวิถี 2) สถานการณ์ภายนอกมีผลต่อการปรับตัวของร้านอาหารริมบาทวิถี

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การปรับตัวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีข้อค้นพบที่สำคัญ พบว่าเป็นปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ด้านการตลาด และ ด้านการบริหารจัดการองค์กร แต่ปัจจัยที่มี Impact มากที่สุด คือ ปัจจัยทางด้านการตลาด ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการขายในตลาดออนไลน์มากขึ้น ซึ่งกลุ่มธุรกิจที่ขายผ่านทางออนไลน์ได้ดีที่สุด คือ กลุ่มธุรกิจร้านอาหาร โดยช่องทางที่ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ขายดีที่สุดคือ

Facebook Line Instagram และ Website ต่าง ๆ ไม่เพียงแต่ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs เท่านั้นที่ต้องปรับตัว แต่ผู้บริโภคของธุรกิจ SMEs เองก็ต้องปรับตัวไม่แตกต่างกัน โดยมีการปรับตัวทั้งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เช่น การสั่งซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ และสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นี้ดูเหมือนกับการปฏิวัติครั้งยิ่งใหญ่ของวงการธุรกิจทั่วทั้งโลกก็ว่าได้ รวมถึงการบริหารจัดการองค์กรและการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กรที่ต้องปรับตัวครั้งยิ่งใหญ่เช่นกัน โดยที่พนักงานในองค์กรต่างก็ต้องปรับวิธีการทำงานเป็นแบบปฏิบัติงานที่บ้าน (Work from home : WFH) และ มีการรักษาระยะห่างทางสังคม (social distancing) กับเพื่อนร่วมงาน รวมถึงสัมพันธภาพในองค์กร ลดลง ทำให้พนักงานต้องอยู่บ้าน (stay at home) รักษาระยะห่างทางกายภาพ (physical distancing) การสวมหน้ากากอนามัย เป็นต้น เพื่อไม่ให้เกิดการเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เมื่อเป็นแล้วต้องรักษาตัวเป็นเวลานานทำให้การทำงานในองค์กรมีผลกระทบตาม

สรุป

วิกฤติการณ์ที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้ประกอบการธุรกิจ ต้องเตรียมความพร้อมต่อการปรับตัวจากการได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งทางตรงและทางอ้อม ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลง มีการรักษาระยะห่างทางสังคม (social distancing) รวมถึงสัมพันธภาพในองค์กร ครอบครัวและชุมชนลดลง เกิดปัญหาต่าง ๆ ทั้งการขาดรายได้หรือรายได้ลดลง ชีวิตประจำวันที่ต้องปรับเปลี่ยนไป ทำให้พนักงานต้องอยู่บ้าน (stay at home) ปฏิบัติงานที่บ้าน (Work from home: WFH) รักษา ระยะห่างทางกายภาพ (physical distancing) และทางสังคม (social distancing) และปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ นอกจากนี้ต้องมีเทคนิคหรือกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ มีการปรับตัวทางการตลาด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะเห็นได้ว่าทัศนคติที่มีต่อศักยภาพในการปรับตัวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นั้นสำคัญที่สุด เพราะฉะนั้นตัวผู้ประกอบการเองต้องมีทัศนคติที่ดี เข้าใจต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี ยอมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกเรื่องโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ที่เข้ามาแบบไม่ทันตั้งตัว เปรียบได้ราวกับการปรับ Mind Set ของตนเองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในทุกรูปแบบ และเปลี่ยนมุมมองใหม่หรือการเปลี่ยนทัศนคติต่อเรื่องต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี จะทำให้ธุรกิจอยู่รอดต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อให้สามารถทราบข้อมูลในเชิงลึก
- 2.2 ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และปรับปรุงให้เข้ากับยุคสมัยเพิ่มเติม
- 2.3 ควรศึกษาศักยภาพการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชน และพื้นที่อื่น ๆ ในองค์กร
- 2.4 ควรศึกษาศักยภาพการปรับตัว โดยใช้ทฤษฎี หรือแนวคิดอื่น ๆ เพื่อเพิ่มมุมมองในด้านปัจจัยต่าง ๆ ให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมโรค. กระทรวงสาธารณสุข. (2563ก). *คู่มือการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับประชาชน*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมควบคุมโรค. กระทรวงสาธารณสุข. (2563ข). *รายงานโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ณัฐพศุทธิ์ ภัทธีราลินสิริ และ กิตติศักดิ์ อังคะนาวิน, (2561). รูปแบบการพัฒนาการประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 23(3), 151-164.
- ประภาพร ดีสุขแสง และ พนมสิทธิ์ สอนประจักษ์. (2564). การปรับตัวของร้านอาหารริมบาทวิถี (STREET FOOD) ช่วงสถานการณ์โควิด-19 ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์. *โครงการนำเสนอผลงานทางวิชาการระดับชาติ ประจำปี พ.ศ. 2564 วันที่ 1 เมษายน 2564, จัดโดยมหาวิทยาลัยนเรศวร*. หน้า 114-131.
- ยงยุทธ แฉล้มวงษ์, สมชัย จิตสุชน และ เกศินี ธารีสังข์. (29 มิถุนายน 2563). *ผลกระทบโควิด-19 ต่อตลาดแรงงานไทย: ข้อมูลเชิงประจักษ์*. สืบค้นเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://tdri.or.th/2020/06/covid-19-labour-market-impact-in-thailand/>
- ศลิษา รกรากทอง, ธนายุต วรมนุษย์, ปณิสรา กลับวิหค, พิชญาณี สุปันตี, และ พิทักษ์ ศิริวงษ์. (2564). การปรับตัวของธุรกิจคาเฟ่ร้าน 111 Social Club เพื่อรองรับสถานการณ์โควิด-19 ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 8 วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564. จัดโดยมหาวิทยาลัยแม่โจ้*. หน้า 252-265.
- ศักดิ์ดา ศิริภัทรโสภณ.(2563). โรคระบาดไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19): ผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยและกลยุทธ์ในการฟื้นฟูกิจการ. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 25(2),9-25.

อาชนัน เกาะโพบูลย์ และ เพ็ชรธรินทร์ วงศ์เจริญ. (2563). *การปรับตัวของผู้ประกอบการท่ามกลาง COVID-19: บทวิเคราะห์ข้อมูล Survey*. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://waymagazine.org/covidpolicy-brief-3>

Cochran, W.G.(1977). *Sampling Techniques*. 3rd ed. New York : John Wiley and Sons Inc.

Cronbach, L.J.(1990). *Essentials of Psychology Testing*. 5th ed. New York: Harper Collins Publishers Inc.

Roy, C. (1976). *Introduction to nursing: An adaptation model*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.